

Pozdravljeni!

Nov delovni teden se tokrat začanja s torkom. Upam, da ste praznike preživeli kar se da lepo in si vsaj malce odpočili.

Pred vami sta dve različni pesmi. Pod vsako pesmijo pa so naloge, ki preverjajo vaše znanje. Časa imate do četrta, 16. 4., da **rešite dva sklopa** nalog in fotografije rešenih nalog **pošljete** na moj elektronski naslov: mateja.cuznar@guest.arnes.si. V zvezek za književni pouk (veliki črtasti zvezek) zapišite **samo rešitve**.

Zakaj želim, da rešiš celotno nalogo? Ponovil/a boš značilnosti pesništva – umetnostno besedilo, zapis v verzih, preveril/a boš, ali v pesmi prepoznaš pesniška sredstva, jih znaš poimenovati. Nazadnje pa boš preveril/a, kako več/a si pisanja o prebranem umetnostnem besedilu.

Želim vam uspešno reševanje!

I.

Bina Štampe Žmavc

Vsakdan

Vsakdan je lahko pisan
kot pisan pajčolan.

Včasih je vesel in nasmejan
in se obleče kot Pust
in je ves bleščeč, razgret in srečen
od oči do ust.

Včasih je žalosten.
Takrat je ves vijoličast v obraz.
Ves dan samo po kotih posedla
in ga nenehno trese mraz.

Največkrat ni niti žalosten niti vesel.
Takrat je ves podoben sam sebi
in si, kot za špas,
nadene svoj vsakdanji obraz.

Vsakdan je lahko tudi bolan.
Takrat se ves skesan ovije v siv pajčolan
in v hipu postane čisto navaden
vsakdanji Vsakdan.

(Štampe Žmavc, B., 1990. *Čaroznanke*. Ljubljana: Mladinska knjiga.)

1. Koliko kitic ima pesem? Kako verzov je v zadnji kitici?
2. Kaj v 2. kitici pomeni, da je vsakdan *srečen od oči do ust*? Ležeče napisani del besedila razloži s svojimi besedami.

3. a) Iz izhodiščnega besedila izpiši poosebitev in primero.

b) Ali je za izhodiščno besedilo bolj značilna poosebitev ali primera? Dopolni poved.

Za besedilo je bolj značilna _____, saj

4. Bina Štampe Žmavc je znana slovenska pesnica. V šoli ste brali tudi pesmi drugih avtorjev. Kateri trije od naštetih avtorjev so prav tako napisali veliko pesmi? Podčrtaj pravilne odgovore.

Tone Pavček Leopold Suhodolčan Hans Christian Andersen Boris A. Novak

Svetlana Makarovič

5. Napiši besedilo in v njem razloži:

- s katero besedno zvezo je predstavljen vsakdan v prvi, s katero v tretji in s katero v zadnji kitici,
- kaj vse je o vsakdanu povedano v prvi, tretji in zadnji kitici.

II.

Ervin Fritz

Sorodnice srake

Naše sorodnice srake
nam še daleč niso enake.

Ali srake sploh krakajo?
Na ves glas kokodakajo!
Dolgi rep, ki jim kazi stas,
se vleče za njimi kot slab glas.

Vranje gnezdo je zmeraj postlano.
Če pa je že kdaj razmetano,
ni kot gnezdo, imenovano sračje,
namesto slame smrdljivo dračje!

In jadrati, jadrati sploh ne znajo.
Pri pristajanju bi potrebovale padalo.
Zgrešijo gnezdo pa vejo in še ograjo
in pristanejo na kljun in na sedalo.

In kradejo, mojbog, kako kradejo!
Kar se le sveti, popadejo.
Sunejo ti uro in se z njo kitijo –
naduto, po sračje.
Zlato, zlato, četudi mačje,

nikdar se ga ne zasitijo.

Ne kradejo kakor vrane,
ki so diskretne in zadržane
in zato v soseščini spoštovane.

Bog je ustvaril obe, vrano in srako,
a srako kot vrano z napako.

(E. Fritz, *Vrane*, Mladinska knjiga, Ljubljana 2008.)

stas – postava

dračje – suho, odpadlo vejevje

1. Izhodiščno besedilo je pesem. Ali je to ljudska pesem? Odgovori z DA oziroma NE in utemelji svoj odgovor.
2. Za pesmi je značilna posebna oblika oziroma zapis. Iz česa je sestavljeno tudi izhodiščno besedilo? Poimenovanji napiši na črti.
Iz _____ in _____.
3. Kdo govori izhodiščno besedilo? Na osnovi česa v besedilu tako sklepaš? Podčrtaj pravilen odgovor in napiši utemeljitev.

Predstavnica srak. Pesnik Ervin Fritz. Predstavnica vran. Bralec pesmi.

4. Kaj je v pesmi predvsem povedano? Odgovori v povedi.
5. Za pesem je značilno izražanje nasprotja. To je posebej izrazito v 3. kitici. Izpiši rimani besedi, ki izražata nasproten pomen.
6. Književne osebe imajo tudi nekaj skupnega. Ponovno preberi 5. in 6. kitico in ugotovi, kaj je književnim osebam skupno.
7. Kaj v pesmi deluje smešno? Napiši dva primera smešnega, ki ju najdeš v besedilu, ali pa napiši ugotovitev, zakaj je besedilo smešno.
8. Na koga lahko prenesemo značajske lastnosti književnih oseb v izhodiščnem besedilu?
9. Katera stalna besedna zveza oziroma pregovor je najbližji sporočilu pesmi? Podčrtaj pravilni odgovor.

Biti bela vrana. Vrana vrani ne izkljuje oči. Lačna vrana sito pita.

Sita vrana lačni ne verjame.

10. Preberi del izhodiščnega besedila. Vsa tri vprašanja se nanašajo na ta del besedila.

*Dolgi rep, ki jim kazi stas,
se vleče za njimi kot slab glas.*

- a) Kaj je o književni osebi povedano v prvi in kaj v drugi vrstici? Odgovori s svojimi besedami.

Prva vrstica: _____

Druga vrstica: _____

- b) Kaj je v izpisanem delu izhodiščnega besedila primerjano s čim?

c) Kako imenujemo pesniško sredstvo v izpisanem delu izhodiščnega besedila?
Poimenovanje napiši na črto.

11. Zakaj vrane mislijo, da so srake »vrane z napako«? Poišči v pesmi vsaj 5 lastnosti srak in napiši zaokroženo besedilo, ki bo imelo do 6 povedi.